

TAFELMANIEREN Tafels aanleren m.b.v. muziek, dans en beeldende vorming GROEP 5-6 MUZIEK: MAAT, RITME en MELODIE

Overzicht

Dit project wordt ontwikkeld door Harry Hendriks Muziek & Onderwijs i.s.m. Wendy van Dijk, Jan en Ko Kunsteducatie en stichting SIEN.

Vraag/Idee

Hoe kun je kinderen van groep 5/6 op een enthousiaste manier de tafeltjes van 7,8 en 9 eigen laten maken door het inzetten van kunstdisciplines ?

Doelstellingen Muziek

- De leerling is in staat om de verschillende ritmes en tel-eenheden te begrijpen, te 'voelen' en te verwoorden.
- De leerling is in staat de ritmische oefeningen goed uit te voeren.
- De leerling legt de relatie tussen 2/3/4-deligheid en de bijbehorende tafels.

Inleiding

Met de klas wordt eerst een ritmisch spel gedaan, hierin komen de verschillende maatsoorten aan de orde: 2/4, 3/4, 4/4, 5/4, 6/8 etc...

Kern

In deze fase worden de tafels van aangeleerd. Met behulp van audio-mp3's kunnen de leerlingen meespelen en meespreken, zie uitwerking

Afsluiting

De leerlingen spelen/spreken alle tafels ritmisch op de aangeleerde wijze.



Harry Hendriks
Muziek & onderwijs

Materiaal

- Audio MP3's/CD met diverse ritmes
- Instrumenten: woodblocks, triangels, handtrommels

Ruimte/opstelling

De les kan in de eigen klas worden gegeven, een digibord is nodig alsmede een audio-afspeelmogelijkheid (MP3-speler) en goed geluid.

Tel- en klapoefeningen in 2, 3 en 4- delige maat

De leerlingen staan in een kring/achter hun stoel. De docent laat de groep in de maat lopen, houdt het tempo goed vast en goed gelijk! Om de 2 tellen wordt geklapt, daarna om de 3, 4, 5, 6 etc.....(tot zover de tafels actueel zijn). De docent speelt op een triangel/woodblock om duidelijk hoorbaar te zijn boven het klappen uit.

Oefening met instrumenten

De hele klas klapt nu op alle tellen van de maat, enkele leerlingen met een instrument spelen op de 2^e tel, dan de 3^e, de 4^e, de 5^e etc.....

Oefening met audio-MP3's

De leerlingen gaan nu tafels opzeggen en tellen mee. De veelvouden van 2 (**vet** gedrukt) worden harder uitgesproken dan de andere getallen. Nu toevallig even en oneven. Er zijn drie verschillende snelheden bij elk getal; langzaam, middel(matig) en snel.

MP3 1,2 en 3 (2-delig, langzaam/middel/snel)

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20

De leerlingen gaan nu de tafel van 3 opzeggen en tellen mee. De veelvouden van 3 worden harder uitgesproken dan de andere getallen

MP3 4,5 en 6 (3-delig, langzaam/middel/snel)

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30

Hetzelfde wordt gedaan met de tafels van 4, 5 en 6, geef aandacht aan de regelmaat die elke maatsoort kent, de kadans helpt je om te weten wanneer er weer een veelvoud vankomt.

MP3 7 t/m 15 (4, 5 en 6 -delig, langzaam/middel/snel)

Oefening

Laat vervolgens de tussenliggende getallen weg (tel desnoods in je hoofd mee) en tel **alleen de veelvouden** van 2, 3 4, 5 en 6.

Oefening

Spreek op de ruimte van de tussenliggende getallen hardop $1 \times \dots = \dots$, $2 \times \dots = \dots$, daarna in gedachten.

Oefening

Ga staan, loop op je linker en rechterbeen/voet en klap op de 2, 4, 6, 8 etc....je ziet dat je steeds rechts of links uitkomt.

Doe je hetzelfde met de tafel van 3 zie je dat links en rechts afgewisseld worden, zoals bij elk oneven getal.

Tafels ritmisch spreken op muziek

Spreek ritmisch op geschikte muziek in 2,3,4,5 en 6-delige maat de tafels mee, eerst met tussenliggende getallen, daarna zonder.

Oefening melodisch met boomwhackers

Enkele leerlingen, eerst 2, dan 3,4,5,6 etc.... Komen voor de klas staan en doen de oefeningen voor.

Tafel van 2: met de buizen **C** (rood) en **D** (oranje) wordt afwisselend gespeeld, op elke **D** klinkt het getal 2,4,6,8 etc...Spreek eerst alle getallen mee (ook dun gedrukt) daarna alleen de **vet**-gedrukte.

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20

Oefen hetzelfde met de tafel van 3:

C - D - E - C - D - E - C - D - E - C - D - E - C - D - E - C - D - E etc..
1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18

Tafel van 6 (3-delig)

C - D - E - F - G - A

Tafel van 7 (niet deelbaar)

C - D - E - F - G - A - B

Tafel van 8 (2- of 4 delig)

C - D - E - F - G - A - B - C

Tafel van 9? HOE LOS JE DAT OP? (3 x 3 is ook 9 dus 3 delig is hier ook bruikbaar)

“Aftellen” bij de tafel van 7, 8 en 9

Bij de tafel van 7 gaat er steeds 3 af

7

4 - 14 (veer/vier) tien

1 - 21 (en twintig)

8 - 28 (en twintig!)

5 - 35 (en dertig)

2 - 42 (en veertig)

9 - 49 (en veertig!)

6 - 56 (en vijftig)

3 - 63 (en zestig)

0 - 70 (zeventig)

Bij de tafel van 8 gaat er steeds 2 af

8

6 - 16 (tien)

4 - 24 (en twintig)

2 - 32 (en dertig)

0 - 40 (veertig)

8 - 48 (en veertig!)

6 - 56 (en vijftig)

4 - 64 (en zestig)

2 - 72 (en zeventig)

0 - 80 (tachtig)

Bij de tafel van 9 gaat er steeds 1 af

9

8 - 18 (tien)

7 - 27 (en twintig)

6 - 36 (en dertig)

5 - 45 (veertig)

4 - 54 (en vijftig)

3 - 63 (en zestig)

2 - 72 (en zeventig)

1 - 81 (en tachtig)

0 - 90 (negentig)

Doe deze oefeningen vervolgens op een ritme/beat en kijk op welke wijze je de moeilijkheidsgraad kunt verhogen?

- Tempo verhogen
- Minder tellen tussen de oefeningen laten

Verdieping

Onderstaande MP3's zijn verdeeld in 2-3-4-5-6 en 7-delige ritmes.

Spreek ritmisch op geschikte muziek in de diverse maatsoorten de tafels mee, eerst met tussenliggende getallen, daarna zonder.

MP3 16: 2-delig drumstel

MP3 17: 2-delig mars 1

MP3 18: 2-delig schoolplein

MP3 19: 3-delig langzame wals

MP3 20: 3-delig snel walsje

MP3 21: 4-delig jiffy mixer

MP3 22: 4-delig polonaise

MP3 23: 4-delig mars 2

MP3 24: 4-delig dansliedje met accordeon

MP3 25: 5-delig take 5

MP3 26: 6-delig langzaam drumstel

MP3 27: 6-delig snel drumstel

MP3 28: 6-delig zeemansliedje

MP3 29: 7-delig cajon

Verdieping

Het is een pre wanneer de leerlingen gaan begrijpen/aanvoelen, dat 2- delig en 4-delig met elkaar samen gaan. Zo ook 3-, 6- en 9- delig. Dus dat je op een 3-delig liedje ook tot 6 kunt tellen en andersom. 5 – en 7-delig zijn natuurlijk minder snel te combineren.